

Inserati se sprejemajo in velja trisoptna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrť leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrť leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Medijatovi hiši, števil. 15.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Velečastiti volilci radeškega, trebanjskega in kočevskega okraja!

Ko je podpisani odbor po volitvah lanskega leta 1. dne julija od Vas slovo jemal, ponosen Vaše slavne zmage, z zahvalo svojo za izvrstno lepo slovo, s katero ste izvršili volitev, dodal je prošnjo, da, ako se zopet drugi pot obrnemo do Vas, zaupljivo sprejmite nasvèt naš, ki nikoli nima družega pred očmi, nego blagor mile naše domovine.

In ta naša prošnja je po vse odmev našla v srcih Vaših: izid volitve 3. dne t. m., pri kateri ste po našem nasvetu vsi trije okraji slovenskih občin, pa tudi nemških v Kočevji, enoglasno volili princa Ernesta Windischgrätza, je tako sijajin, da takošnega dosihmal nimamo še zabilježenega v listinah volitev na Kranjskem.

Bodite uverjeni, da, kakor so sedanje naše politiske razmere, si niste mogli boljšega zastopnika v državnem zboru izbrati, kakor je svetli gospod princ Ernest Windischgrätz, ves naš po programu svojem.

Sprejmite tedaj pristrčno zahvalo za neomahljivo zaupanje, ki ste ga zopet dejansko razodeli podpisnemu volilnemu odboru. Slava Vam!

Ob enem pa sprejmite za hvalo odličnega svojega poslanca, ki jo po meni Vam, velečastiti volilci, z Dunaja pošilja tako-le se glasečo:

„Takó častno mi od okraja radeškega, trebanjskega in kočevskega izročeno državno poslanstvo radostno sprejemem. Prosim Vas, gospod doktor! blagovolite mojim volilcem sporočiti pristrčno mojo zahvalo in dodati jim zagotovilo, da me ta volitev temveč veselí, ker me je za svojega zastopnika izbral narod, čegar géslo je: „vse za vero, dom in cesarja.“

Princ Ernest Windischgrätz.“

V svesti smo si, da bode srcu Vašemu dobro délo to odkritosrčno zagotovilo Vašega sedanjega zastopnika, ki hoče po vse tisto pot hoditi, kakor jo je hodil preblagi naš pokojnik grof Josip Barbo.

V Ljubljani 7. januarja 1880.

Za narodni volilni odbor:

Dr. Jan. Bleiweis.

Kako sem se jaz likal.

Črtice za poduk in kratek čas.

XLVIV.

Ko pridem z Bleda domú najdem že oba, očeta in mater, boljše volje. Vdala sta se bila oba v osodo, ki je mene zadela, k čemer sta izdatno pripomogla gospod fajmošter in šmarnogorski gospod, ker sta oba obljubila podpore po moči tudi „cvajtarju“. S kratka: par dni prd sv. Mihelom sva šla z očetom v Ljubljano in prenesla mojo škrinjo na drugo stanovanje (ker so oče rekli, da je moje dvojke bilo staro največ krivo). Mene — petošolca — je bilo sram nesti kakor težák škrinjo z očetom po mestu, zato sem jih spredej držel peljal na okoli po bolj zapuščenih ulicah, in prišla sva na stari trg še za sv. Florijanam zadej pod grič po zeló oglajenih in nestanovitnih stopnicah v stanovanje dveh ozkih sobic. Gospodinja se je odlikovala po tem, da ni nič slovenski znala, toraj je morala njena že odraščena hči biti tolmač med njo in očetom. Mene je sprejela jako prijazno z obljubo, da se bova lahko sporazumela, ker nemški znam. Povedala je tudi, da bom sam pri njih, le opoldne bota hodila dva brivca na hrano, kar pa meni ne bo na poti, ker bom tako zunej jedel.

Da, zunan jedel! ali kaj? Ko sva z očetom preselila me, se popraskajo za ušesi in reko: „Zdaj pa pojdi v hiše, kjer si imel prej hrano, in prašaj, če ti bodo še dajali kosilo. Jaz te počakam na kapucinskem vrtu pred šterno.“

Jaz grem, ali kako bitka je bila ta pot! Plašen se priplazim v štacuno k prvemu, bilo je več ljudi in ko me komij zagleda, me pokaže gospodu. Jaz se ves stresem, a ta reče naglo:

„Da, da, je že dobro. Le zopet hodite kakor lani.“

Skoro ravno tako je pri drugem in tako sem imel že pet dni v tednu. V tretji in četrť: hiši, kjer sem imel le po en dan, so mi pa rekli, da so že družega dobili, naj grem toraj drugam iskat. To me pa ni preveč vstrašilo, da imam le pet dni kosilo, druga dva bom že prebil. Zato se rodam dobre volje k očetu, ki so v „zvezdi“ sedeli na klopi, in ko me zagledajo, pravijo:

„Kako je? Nisi nič dobil, kaj ne? Boš pa stradal, ker mati te ne bodo mogli zakladati, če prav jaz in gospodje za stanovanje in knjige skup zložimo.“

„Nič ne skrbite, oče“ — rečem jaz ponosno — „je že dobro, kosilo imam kakor lani.“

„Vse dni?“

„Vse!“ — se lažem jaz, ker nisem maral povedati, da mi za dva dni še manjka.

„So pač dobri ljudje v Ljubljani“ — opominjo oče z nekakim humorjem — „Boga zahvali, da imaš take dobrotnike.“

Tako sem prišel nazaj v peto šolo. Oba gospoda duhovna sta me pred odhodom z doma opominjala, naj se to leto poprimem z vso močjo matematike in naravoslovja, da bom prinesel tako lepo spričevalo, kakor ga imam v drugih predmetih. To sem tudi za trdno obljubil in oče so šli k slovesu mi še rekši:

„Zdaj si že goden tič, da si lahko sam piče iščeš, ni treba, da bi ti jo mi-dva stara nosila. Tvoj brat je dve leti mlajši od tebe, pa si že sam kruh služi, čeravno naju ni toliko stal, ko ti. Le glej, da si boš sam naprej pomagat!“

Peta šola! Zdaj nisi več vrhunec hriba, na ktereга dospeš iz nižave štirih šol, od koder se ozreš vesel in ponosen, zdaj si ti peta šola mlaka, v katero si šel kôpat se, pa si prišel tako umazan ven, da moraš nazaj v njo vnovič prát se. Ali se boš opral, da boš mogel naprej? Tvoja tolažba je, da nisi sam obtičal v ti mlaki, na vse grlo zakrožiš „solamen miseris, socios habuisse malorum“, in ko zagledaš nove kopalce, se rugaš jim na glas ali

Evropski položaj.

Motil bi se, kdor bi mislil, da bomo v Evropi prišli do stalnega miru, dokler ne bo ena sama železna roka vpognila celi del sveta pod svojo voljo. Rivaliteta močnejših držav med sabo nikoli ne preneha, in komaj je ena nekoliko ponižana, obrne se občna mržnja in nevošljivost že zoper drugo, ki je prvo ponižala. Šovinizem narodov, ki stojé na vrhuncu moči in slave, žali le prerad slabejše sosede, ter vstvarja vedno nove pravde in „vprašanja“. Vsled tega so vse države primorane, v orožji stati in velike svote za vojaške potrebe potrositi. Podobna je v tem sedajna Evropa nekajnim grškim državam kratko pred Filipom macedonskim, ki so tudi v vednih medsobojnih vojskah potratile vso narodno moč, da jih je potem macedonski kralj brez težave podjarmil in svojim namenom služne storil. Kako lahko bi izobrazena Evropa v miru živela, kako lahko bi svoje milijone oboroženih vojakov prepustila mirnemu, produktivnemu delu, kako lahko bi potem svojo pozornost obrnila na druge dele sveta, na Azijo, Afriko in tje nosila kulturo, civilizacijo in krščanstvo! Pa zapadla je vojni bolezní, ter se sama v vednih bojih slabí in svoje premoženje v neplodnih vojskah zapravlja!

Razmere med evropskimi državami so malo prijazne. Francozi in Nemci se gledajo, kakor bi se hoteli vsak čas zgrabiti; Labi nemajo družega pogovora, ko kedaj bodo Avstrijo napadli; Angleži in Rusi si stojé v Aziji kot smrtni sovražniki nasproti; razmere med Avstrijo in Rusijo so le malo prijazne; Nizozemci se bojé Nemcev, Srbi pa Avstrije; med Nemčijo in Rusijo pa se je prejšnje prijateljstvo popolnoma ohladilo, in nemški listi se že menijo, kako bi se dala Rusom Poljska vzeti in priklopiti Nemčiji. Rusi so že zapazili nevarnost, ki jim preti od nemške strani, zato se skušajo sprijazniti s Poljaki, da bi jim ti ne stali kot sovražniki nasproti, kedar pride do velike vojske med Nemčijo in Rusijo. Ne ve se sicer, ali se vname ta vojska že letos, ali drugo leto, ali še le čez deset let, pa enkrat bo gotovo. Ravno tako ne izostane vojska med Francozi in Nemci, med Italijani in Avstrijanci. Vse kaže na to, da se bo ta veliki tepež godil ob enem, in po vseh znamenjih soditi, stale bodo na eni strani Nemčija, Avstrija in Anglija, na drugi strani pa Francija, Italija in Rusija; poslednjim se znajo pridru-

žiti še male države Srbija, Črnagora, Bolgarija in Danska, prvim pa Grecija, Rumunija in Turčija. Politično nebo je oblačno, v takem vremenu smo stopili v novo leto, in težko je upati, da bi se v teku tega leta kaj spremenilo in poboljšalo. Države napenjajo vedno bolj svoje vojne sile, in nemajo časa, ne denarja, skrbeti za blagostanje narodov, za kulturno delo, za znanosti in umetnosti, za zdravi napredek in civilizacijo.

To stanje pač ni zdravo, to je bolno stanje, to ni napredek, ampak začetek od konca. Evropa bo svoje prvenstvo izgubila; razburjena po političnih strankah, razmesarjena po medsobojnih bojih, vpehana, demoralizirana, padla bo v oblast krepkejšim, zdravejšim in pravnejšim narodom, kakor je velikaško rimsko cesarstvo razpadlo pod vdarcih barbarskih, pa nepokvarjenih mladih narodov, ki so prihrlí od severa, in to zato, ker so se stare rimske čednosti, kakor značajnost, domoljubje, požrtvalnost, treznost, pravičnost, zmernost in vernost pozgubile, na njih mesto pa stopile razkošnost, razuzdanost, lakomnost, samopridnost, kruhorstvo, klečeplaztvo, zvičajnost in krivičnost.

Poglejmo v zgodovino vseh časov in našli bomo, da so bile dobe, ko je kak rod propadati začel, zelo podobne našim sedajnim prikaznim. Če se pa dandanes nahajajo ljudje, ki veliko vpijejo o „liberalnem napredku“ sedajnega veka, smatrali jih bomo za slepce, ki ne vidijo in ne poznajo znamenj časa. Zdravo oko bo z žalostjo spoznalo, da starodavna Evropa propada, in da ta propad dostikrat tisti najbolj pospešujejo, ki mislijo o sebi, da so svetilnice na potu do napredka.

Kratek pogled v prošlo desetletje.

S prošlim letom smo dokončali osmo desetletje tega stoletja. Pri tej priliki se še enkrat ozremo nazaj v prošlo desetletje in pogledamo, kaj je veselega in kaj žalostnaga za nas Slované prineslo.

Začetek tega desetletja je za nas Slované, zlasti avstrijske, bil žalosten. Nemčija je v vojni s Francijo slavno zmagala, in po vsej Evropi je potegnil nek nemški veter. Zlasti avstrijske Nemce in nemškutarje je osrčila zmaga svojih rodnih bratov, in so s svojim prizadevanjem in vplivom nemške diplomacije in madjarskih slovanežrcev vrgli Slovanom prijazno minister-

stvo Hohenwartovo. Začelo se je pritiskanje Slovanov pod novim Averspergovim ministerstvom, kakoršnega še prej ni bilo. Uradi in šole postali so orodje germanizacije. Parlamentarne volitve so se vršile pod vladnim pritiskom in nadzorstvom uradnikov in beričev. Kaj smo Slovinci trpeli, ni treba ponavljati, zadosti je, če opomnimo na volitve v kupčijsko zbornico in deželni zbor, ki so dale Nemcem večino nad Slovinci čeravno je poslednjih 95% na Kranjskem.

V svetni evropski politiki se je povsod šopirila Nemčija, ko se je prej gospodujoča Francija odtegnila z javnega odra k mirnemu, a vspešnemu domačemu delovanju. A pred vsem je pa vendar Nemčija morala priznati, da jej je Rusija pripomogla k tem zmagam. Nekaj to priznanje, nekaj pa strah pred Francijo sta Nemčijo prisilila se zavezati na shodu treh cesarjev v Frankobrodu z Avstrijo in Rusijo.

Tako je nastala znana tricarska zveza, ki je velicega pomena v zgodovini tega desetletja. Francija se je pa urno razvijala in krepčala v notranjem posebnost se je množilo bogastvo na Francoskem, med tem, ko so veliki stroški za vzdrževanje vojske v Nemčiji vse milijarde, iz Francije prinešene požrli. Bismarka je že začel skrbeti razvoj francoske sile, in 1875 l. je že mislil zopet Francoze napasti, a mu je to mogočoa ruska beseda zabranila. Zavoljo tega so si pa Rusi jezo Bismarkovo nakopali. Nemški kancelar se z ozirom na vnanji položaj in na prijateljstvo nemške in ruske carske rodovine ni upal naenkrat razdreti tricarske zveze, a vendar je na tihem kahal jezo nad Rusijo in iskal prilžnosti, kdaj bi se nad Rusi maševal.

Tako je protekla prva polovica prošlega desetletja. Nemški vpliv je trdo tlačil Evropo, zlasti Avstrijo. Pa vendar, kakor pravi pregovor, ni nesreče brez sreče, tako je tudi ta vpliv imel za nas nekatere dobre nasledke. V Slovanih je zbudil bolj idejo narodnosti, ker so se morali boriti za svoj narodni obstanek; zraven je pa vsako Rusiji sovražno postopanje zapadnih držav, Francije in Anglije, zadrževal. Jeseni 1875. l. se je pa vnel punt v Hercegovini, ki se je kmalo razvil v veliko vojno za osvobodjenje Jugoslovanstva od turškega jarma. Te vojne so se vdeležili vsi slovanski rodovi z duševno in matrijalno podporo, Rusi, Srbi,

vsaj v pesti: „le čakajte, hote že videli, koliko vas bo ostalo v tej mlaki.“

Pri „konstituiranju“ našega razreda smo se vsi „repetenti“ po klopih spravili na en kup, čegar središče sem bil jaz; to je bil „ausschuss“ — odbor, jaz sem dobil naslov „lord majór“ in priimek „lord“ mi je ostal dolgo dolgo časa. Jezo mojo nad tistimi, ki so bili mojega propada kolikor toliko krivi, smo zapili v Gradišči, jaz sem odpustil vsem in tako smo si dali ime „stara garda“, ki je pozneje premenilo se v priimek „gauner“. Ta priimek je bil časten, okoli nas so se naselili posebno škrici, kateri imajo povsod tak nos, da se zbirajo radi okoli mogočnih; predno pa je bil kateri sprejet med „gaunerje“, je moral plačati pošteno pristopnino v vinu ali pivu. Tako smo bili mi repetenti „élite“ — cvet šole, a jaz sem bil „lord majór“, načelnik „gaunerjev“, ki smo strahovali vse škrici in devali jih v kontribucijo. In škrici so pošteno obljubili in tudi odrajtovali svoj davek v denarji ali pa v blagu, to je, v žemljah, mesnini, smodkah in tobaku.

Skonca smo bili repetenti in naši planeti škrici le bolj zá - se; mi repetenti smo tiste mladiče s četrte šole, ki so za nami prilezli, pisano gledali, a menili se ž njimi nismo. Kaj li bo ta-le drobiž, ki je za nami bil! Saj nima nobenega poguma, mi — mi pa smo državno-pravna opozicija, vsi za enega in eden za vse; škrici morajo biti z nami, če ne, bo pela pest ali pa se zapré subvencijski zaklad z nalogami; kaj bodo počeli „kmetje“, ki ne morejo ali ne marajo pridobiti si naše naklonjenosti! Saj jih je premalo, mi bomo strahovali ministerstvo, to je, profesorje, po naši volji se bo podučevalo, pri novincih profesor ne bo imel dosti podpore in če bi kateri vendar imel pogum, upirati se nam, saj se bo dal pridobiti, če ne z lepo, pa z grdo. Vladali bomo toraj mi repetenti s pomočjo škriccev, tisto vladi, to je, profesorjem vdano večino bomo že popolnoma vgnali v kozji rog, saj imamo moč pestí in denarja, pa tudi še intelligence, ker smo bolj vajeni že raznih sleparij, ko oni reveži, ki mislijo, da povsod veljá le to, kar kdo zná.

To je bil naš politični program, ktereга

smo v teku leta po vsem izvršili, ker smo vso šolo pripravili do opozicije zoper profesorje, tu z lepo, tam z grdo, tu z obetanjem, tam z žuganjem, tu z obdarovanjem ubogljivih z nalogami in drugo pomočjo, tam z odrekom vsake pomoči in izključenjem dotičnega iz družbe itd. Konec leta je bila naša šola izgled zedinjene države, vsi smo bili le en klub enakomislečih.

Kar se mene tiče, sem se zopet lotil izdelovanja nalog za druge — sedanje in prejšnje sošolce, a zdaj že v veliko večí meri. Za domače in šolske naloge latinske je bila takrat neka knjiga Süpflejeva; to sem jaz vso v latinsko prevel za — 5 gld.! Drugi so jo prepisali in potem celó litografirali dali. Tako je šla stara kupčija z nalogami in prevodi kapitalnov naprej, samo da smo bili vsi previdnejí; meni je nesla vsak dan par krajcarjev pa še kako žemljo ali kaj družega za zobe, kar je bilo tem potrebneje in koristneje, ker dva dni v tednu nisem imel hrane, večerje pa nobeden večer ne.

Družba moja so bili skoro sami meščan-

Črnogorci in Bolgari so se pa dejansko vdeležili. Angleži prejšnji zavezniki, niso mogli Turčiji pomagati, ker so se bali tricarske zveze, ki je bila na strani Rusije, Francija se pa tudi ni mešala v orientalne zadeve, in tudi se je republikanska Francija manj sovražno Rusiji kazala nego prej monarhična. Tako je bil konec orientalne velike vojske ugoden Slovanstvu, ker je dovršil osvobodjenje Srbov in Bolgarov. Rusija je to vojno končala s svetostefanskim mirom, kterege bi bila morala še Evropa potrditi. Te prilike se je Bismark poslužil, da se je maščeval nad Rusijo, ki mu ni pustila napasti Francozov. V Berlinu na kongresu je Rusom mnogo pridobitev s pomočjo družih Slovanom sovražnih držav pristrigel. Vendar je ta vojna vredna, da ostane z zlatimi črkami zapisana v zgodovini Slovanstva. Saj je tako oslabil Turčijo, da njeni pogin ni več daleč.

Pa tudi nemško pritiskanje v Avstriji ni moglo biti večno. Vsled berlinskega kongresa je Avstrija prisvojila si Bosno in Hercegovino in tako pomnožila slovanski element v državi. Nasledek tega so bili notranji prepiri ustavovercev, ki so jih popolnoma nezmožne za daljno vladanje storili. Tako je njih prvenstvo propalo in o poslednjih volitvah so prišli v manjšino. Tako je nastopila za Slovane prijaznejša vlada, ki je tudi Čeha privabila v državni zbor. Tako zdaj avstrijski Slovani z boljšo nado nastopamo predzadnje desetletje tega stoletja, ki bo nam, kakor upamo, tudi dalo naše narodne pravice.

Nemška ošabnost v „rajhu“ je pa tudi začela pojemati in vpliv Nemčije na Evropo se manjšati. Razvoj socializma in propad svobode in parlamentarizma v Nemčiji je Nemce ponižal pred vso Evropo. Koncem lanskega leta je pa še na Francoskem prišlo na krmilo ministerstvo Freycinet-ovo, ki gotovo ne bo prijazno Nemcem, ker je njegov predsednik se že v posledni vojski pokazal odločnega sovražnika Nemčije. Tako bodo Nemci vedno morali biti pripravljene na nevarnost, ki jim grozi na zapadu, in ne bodo mogli zavirati napredka Slovanstva, kar je za nas dobro. Tako upamo, da sedanje desetletje bo desetletje slovanskega napredka in slovanske slave. Bog daj, da se ne motimo!

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani 7. januarja.

Kakor je slišati, misli ministerstvo vendar vresničiti **česke** terjatve po ravnopravnosti,

ski sinovi ali škrici in to je bilo dobro, ker sem včasih šel s katerim domú na kosilo ali pa na južno ali celo na večerjo; sin me je vpeljal češ, da mu pomagam v šoli, starši so me radi sprejeli, sestre pa, kjer jih je kaj bilo, so me radovedne ogledovale in čudile se, „da ta več zna, kakor naš, čeravno je tako nevkreten, da se šo pravilno prikloniti ne zna.“ Večkrat sem dobil po takih gosposkih hišah tudi kako obleko, „da bom bolj gosposkim podoben, če hodim z njimi.“ Gospoda se sramuje kmets. Po tem je bila moja obleka pisana, kakor z vseh vetrov skup znešena, še cilinder sem dobil, pa ga nisem hotel nositi, ker je bilo brž vse v smehu, ko sem ga na glavo poveznil. Za „pinjo“ že [moja glava ni, zato sem to še skoro novo pokrivalo nesel brž k „Johanu“ in ga prodal za 15 kr,

in sicer ne vseh na enkrat, ampak zaporedoma, nekatere na kratki poti ministerskih ukazov, nekatere pa po vladnih predlogih v državnem zboru.

Govor pa je vedno le o Čehih, kakor bi nas Slovencev niti na svetu ne bilo. Da nam res nič ne mislijo dati, to vidimo iz pisave nemških listov, ki česke terjatve s tem pobijajo, da jim pravijo: „če vam to dovolimo, potem bodo prišli Slovenci in Rusini z enakimi zahtevami.“ Kakor bi se to samo po sebi ne razumelo! Pa vendar je tako, da le tisti kaj doseže, ki neprestano vpije in zahteva. Mi zapujemo v naše poslance in nemamo vzroka, da bi ne, zato smo preverjeni, da bodo zdaj na ves glas zavpili v državnem zboru in razložili poslancem krivice, ki jih mi trpimo v narodnem oziru; da mi nikakor ne smemo prezreti biti! Čehi hočejo ravnopravnost do zadnje pičice, nam pa se še najmanjša stvar ni dovolila, in mi bi bili srečni, ako bi se nam to dalo, kar Čehi že davno imajo. Mi nemamo nijedne slovanske srednje šole, celo ljudske šole so nam začeli ponemčevati, in to v očigled Taaffejeve vlade. Deželni odbor kranjski in šolski svet se ravno pripravljata, posekati zadnji pogoj naše narodne eksistence, ter hočeta pomemčiti nič manj ko 40 ljudskih šol na Kranjskem. Vlada pa se dela, kakor bi tega ne videla. O ravnopravnosti pri sodnijah, pri političnih in komercialnih uradih ravno tako ni nobenega sluha. Naša nezaupnost raste v tej meri, kakor se nadaljuje odlašanje in omahovanje vlade. Ako si Taaffe niti kranjskega deželnega zbora razpustiti ne upa, koliko smemo od njega upati? Slovenska spomenica, ki bi naštevala vse naše terjatve, bila bi morda ravno tako na svojem mestu, kakor česka.

Poljaki se ne bodo od naše stranke odcepili, kakor bi ustavoverci želeli, in kakor jih toliko priliznjeno vabijo. Tako piše „Gazeta narodova“ na bliza tako-le: „Mi imamo z nemškoliberalci že dosti bridkih skušenj. Kedar so nas za kako reč potrebovali, so nam obetali vedno zlate gradove, kedar je pa zanje nevarnost minula in kedar so se čutili v polni oblasti, so pa z nami nevsmiljeno postopali. Opomnimo le na resolucijo deželnega zbora. Tri leta so naš k sebi vabili; ko so pa Prusi Francoze otepli, ter so se avstrijski centralisti dovolj močne čutili, so zasmehovanjem zavrgli našo spomenico, zahtevajočo posebno položenoje Galicije. Kakor hitro mi razderemo zvezo s Čehi, bodo centralisti z nami drugače govorili. Čehi bi potem zapustili državni zbor, centralisti bi imeli zopet večino, ter nas več ne potrebovali. Z našimi težnjami bi tako postopali, kakor so z resolucijo. Od prejšnjih obljub b vse važnejše odpilili, in naposled tudi najmanjše koncesije zavrgli. Nam bi pa nobena stranka več ne zaupala, nobena ne bi več iskala naše zveze. Boljše je za Poljake, pošteno postopati, in se s centralisti v nobeno pogajanje spuščati. Mogoče je, da v zvezi z avtonomisti menj dosežemo, nego nam centralisti obetajo. Poštena, če tudi mala pridobitev je boljši, nego večji dobiček po nepošteni poti. Končnem imajo Poljaki tudi v slovanskem svetu svojo nalogo dopolniti. Tej misli in svoji narodni bodočnosti se ne smejo izneveriti.“

Vnanje države.

V **Boliviji**, republiki južno-amerikanski so odstavili prezidenta Dazo, in jim je všel iz dežele.

Novo francosko ministerstvo je proglasilo svoj program: preustroja uredništva in

sodnij, tiskovna svoboda, svoboda zadrug, in prenarredbe v narodnem gospodarstvu.

V Carraroe na **Irskem** so se vneli nemiri, obrnjeni zoper angleško vlado.

Turčija se je angleškim zahtevam vdala in izpustila tistega turškega duhovna, ki je sveto pismo prestavljal na turški jezik. Tako je prepir med Turčijo in Anglijo poravnal.

Grški minister zunajnih poslov, Deljanis, je odstopil.

General Roberts je, kakor se poroča iz Kalkute, vzel **Kabul** in ustaše razun četovodij pomilostil. (?)

Črnogorci so silno razdraženi, ker Turki še vedno niso izpraznili Guzinja in Plave, ter se Črnigori nasproti ne zmenijo za berlinsko pogodbo.

Albanci se nečejo podvreči črnogorski vladi in jej žugajo z orožjem. Turkom je pa to ravno prav, morda Albance celo podpihujejo k uporu. Črnogorski knez pa bi bil že davno omenjene kraje z orožjem v roci vzel, pa druge države so mu prigovarjale, naj še počaka. Ravno zdaj se razglašajo pismo našega ministra zunajnih zadev, barona Haymerle-ta, na našega poročnika v Carigradu, kjer minister pravi, da je Črnogorce že dosti dolgo zavračal v prijaznih svetih, da niso siloma vzeli Guzinja, da pa zdaj ne more več tega storiti, naj tedaj turška vlada nemudoma izprazni omenjene kraje. Turška vlada pa se izgovarja in toži Črnogoro, ter ničesa ne obljubi. Tako bo bržkone prišlo do vojske med Črnogorci in Albanci, in če bo Turčija podpirala Albance, kakor je pričakovati, zna se ponoviti slovansko-turška vojska, ker tudi Bolgari v Rumeliji že komaj čakajo, kdaj bi se mogli odtrgati od Turčije in združiti s svobodno Bolgarijo.

Iz **Rusije** trosijo slovanski sovražniki vedno nove laži, tako da je komaj vsaka deseta novica resnična, ki se iz Rusije poroča. Tako so mnogo pisali o razporu med carom in carevičem, pa ni bilo nič res. Zdaj so prinesli vest, da bo car prepustil notrajno vlado svojemu sinu in le zunajno za se obdržal. Tudi ta novica se je v tistem hipu dementirala. Najnovejše poročilo pa je, da se bo ustanovilo posebno ministerstvo za vničenje in krotenje nihilizma. Počakati hočemo, ali se ta vest potrdi, ali ne. Sicer pa število nihilistov ni tako veliko, ko se v zapadni Evropi misli; ogromna večina naroda je caru zvesto vdano, in preklinja nihilistički zarod.

Domače novice.

V Ljubljani, 8. januarja.

(Predpustne veselice v ljubljanski čitalnici.) Kakor vsaki predpust, napravi naša čitalnica tudi letos več veselic, namreč 10., 18. in 14. januarja male plese le za svoje ude, 1. februarja pa na spomin Vodniku slovesno besedo s plesom. Razen tega bo tudi pustni večer navadna maškarada „Sokola.“

(Banka „Slovenija.“) Kakor zvemo, bo likvidacijski odbor te nesrečne banke sklical za 12. dan februarja občni zbor s predlogom za vplačanje še po 5% — t. j. po 10 gl. na delnice.

(Deželne dobrodelné naprave v letu 1879.) V oskrbi in ozdravljanji je bilo bolnikov in bolnic v bolnišnici 3536, v blaznici, 263 v porodnišnici (169 mater in 153 otrok) 322, skupaj 4121. Odpadlo jih je po izstopu ali smrti v bolnici 3209, v blaznici 138, v porodnišnici (159 mater in 150 otrok) 309, skupaj 3656. Koncem leta 1879. jih je tedaj ostalo 465, in

sicer v bolnici 227, v blaznici 125, v porodišnici (10 mater in 3 otrok) 13. Število bolnikov leta 1879 je znašalo 4121, tedaj proti lanskemu številu (3783) več za 336.

(Slovensko gledališče) Prihodnjo nedeljo 11. dan t. m. ob 7 uri zvečer napravi dramatično društvo v čitalnični dvorani javno gledališko predstavo, pri kateri se bode igrala dobro znana vesela igra v treh dejanjih „Ogenj ni igrača“. Več bodemo poročali prihodnjič, za danes le radostno pozdravljamo to znamenje, da se je dramatično društvo po dolgem nesrečnem spanji zopet vzbudilo k novemu življenju.

(Živinska kuga) je na Kranjskem zdaj popolnoma zatrta. Pobralla je ta pošast vsega skup 734 goved, 43 ovac in 14 koz. Te živine je nekaj pocepalo, nekaj pa bilo pobite. Koliko pa je ta nesrečna kuga storila še druge škode, ki jo trpi dežela in prebivalci!

(P. in R. Seemannova livarna voščenenih sveč v Ljubljani.) Te dni smo prilično bili v tej še novi svečarnici na Glincah ob Ljubljani in mikalo nas je pregledati vse stroje in priprave, po katerih postanejo iz pravega domačega voska najlepše in najčistejše sveče in to prav brez vsake primesi po čisto naravnem potu. Sveče, kakoršne smo videli, so res lepo blagó in se odlikujejo med drugim tudi po tem, da veliko počasneje goré ko druge. Cena jim je manjša že zato, ker je svečarnica zunaj mesta, toraj prihrani že po 4 gl. mestnega davka pri centu. Akoravno je še čisto mlada, si je, kakor se nam piše posebno s Koroškega in Štajarskega, kjer je veliko slabega in spridenega tacega blaga, — pridobila že veliko naročnikov, ki so bili s temi svečami posebno zadovoljni. Po vsi pravici se smejo toraj te voščene sveče priporočati častiti duhovščini povsod, posebno pa tam, kjer dobivajo do zdaj slabo, nepoštено blago domá ali s tujih dežel, n. pr. ob laški meji z Laškega, kjer je 1. jan. t. l. velika colnina postavljena na vosek, toraj bode blago od zunaj draže in slabše. To omeniti se nam je prilično zdelo posebno zdaj o bližajoči se Svečanici, ko si častita farna oskrbníštva priskrbujejo sveče za cerkve. Cenik lahko dobé v založnici v Gradišči št. 8., kjer se sprejemajo tudi naročila, kakor je naznanjeno bilo že večkrat v dotičnem inseratu našega lista.

Razne reči.

— Za Krškega škofa (Veglia) je imenovan ondotni kanonik g. Franjo dr. Feretič. „Obzor“ pravi, da se Istranski rodoljubi veselijo tega imenovanja. — V Zagrebu je za predsednika jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti spet imenovan od presvetlega cesarja g. dr. kanonik Fr. Rački, kateri jo je doslej vladal zmerno in prav razumno. Slava!

— Dunajsko društvo za varstvo živali je v poslednji seji sklenilo se sporazumeti z društvu za varstvo živali v Parizu in Londonu, da s skupnim postopanjem dosežejo od španske vlade odpravo bojev z biki, ki so sramota sedanje evropske civilizaciji.

— Avstrijski potni listi za v tuje države dobe drugo podobo. Mesto do edanjih pol bodo bukvice v o-mnki. Potnikom bo ta vnanja podoba gotovo ugodnejša.

— Ker so v Švici zagnali krik o ponarejenih ogerskih vinih, je ogerski minister notranjega že pustil vino v večih ogerskih gostilnicah in prodajalnicah preiskati in konfiscirati, in dal sodnjam v provincijah ukaz, paziti na ponarejevanje vin in prestopnike oestro kaznovati.

— Da kavarnarji goste privabijo, so v novjšem času začeli lepe gospodične sprejemati v službo za blagajničarce. Kavarnar Muxl na Dunaji je pa sprejel v službo neko gospodično s porašeno brado, gotovo redko prikazen v Evropi, in eno zamurko, da bi tako privabil novih gostov iz radovednosti.

— Na Saksonskem so začeli ženske za nadzornice pri ječah nastavljeni. Prvi poskusi so se baje dobro obnesli. Ker pri telegrafskih in poštnih vradih so se ženske za nerabljive pokazale, jih pa hočejo pri vjetništvu porabiti. Najbrže tudi ta novotarija ne bo dolgo ostala.

— V Rimu je umrl general Avezzana, načelnik neodrešene Italije. Pokojni je bil prijatelj Garibaldijev.

— Na Dunaju, v Parizu in Londonu so začela izhajati dela pokojnega diplomata kneza Meterniha v nemškem, francoskem in angleškem jeziku. Objava teh del je jako važna za evropsko zgodovino tega stoletja.

— Anglija fabricira v 2644 pivovarnah 47 milj. hektolitrov piva; Nemčija 41 milj. Avstrijsko cesarstvo v 2500 pivovarnah 12,200,000 hektolitrov; Belgija v 2500 pivovarnah 8 milj. Francija v 3000 pivovarnah 8 milj. Rusija v 460 pivovarnah, 2,300,000 in Holandija v 360 pivovarnah 1,550,000 hektolitrov piva. V vseh teh državah se na leto v 14.064 pivovarnah 126,050,000 hektolitrov piva fabricira. Sama Bavarska ima 6600 pivovaren, med tem, ko združene države v severnej Ameriki imajo le 3300 pivovaren in fabricirajo okolo 15 milj. hektolitrov piva. Na enega človeka pride na leto na Bavarskem 289, v Belgiji 149, Anglija 143, Nemčija sploh 94, na Danskem 59, Avstro-Ogersko 34 in Francija 21 litrov piva.

— Na Grškem je po štetvi preteklega leta 1,679,775 prebivalcev. Od leta 1870 se je prebivalstvo Grecije za 221,890 to je za 1.69 odstotkov pomnožilo.

— Rusiji je 1877 l. v 38 gubernijah 212,768 goved poginilo; za sibirsko kugo je pa v 40 gubernijah zbolelo 28,022 konj in od teh 23,630 poginilo. Goveja živina pa od te bolezni ni mnogo trpela.

— V evropske Rusiji je 97,976,900 domačih živali in sicer 25,918,600 goved 45,123,800 ovac, 9,844,400 svinj in 1,195,800 koz.

— Difteritis iz Besarabije zanešena v Rusijo hudo razsaja med mladino v 13 ruskih gubernijah; samo v Kavkaziji je umrlo nad 40,000 otrok. Zdravnik Bysbrov je naredil načrt, kako zdraviti to bolezen. Ruska vlada je samo v Pulska vo vo zato že poslala 30 zdravnikov in 300 usmiljenih sester.

— Na Poznanskem so leta 1848 imeli polski posestniki 3,717,837 oralov in nemški 2,496,935 oralov zemlje, toraj prvi 220,902 oralov več; leta 1878 pa polski posestniki 2,738,876 in nemški 3,491,125 oralov zemlje, toraj prvi 3,491,125 manj nego poslednji. Te številke dovolj jasno kažejo, kako se manjša in boža polski živelj pod prusko vlado.

— Holandski pisatelj von Kampen v Amsterdamu je spisal v holandskem narčji tri kratke povesti, ki so zavoljo tega znamenite, da je v vsaki v vseh besedah le en sam samoglasnik rabil in sicer v prvi samo a, v drugi e in tretji o.

Telegrafske denarne cene 7. januraja

Papirna renta 70.20 — Sreberna renta 71.25 — Zlata renta 82.25 — 1860letno državno posojilo 132 — Bankine akcije 844 — Kreditne akcije 291.75 — London 116.75 — — Ces. kr. cekini 5.53. — 20-frankov 9.31.

Dobre, pravične, nepokažene voščene sveče,

za katere dajejo poročstvo, iz najboljšega čistega čebelnega voska, katere izvrstno lepo in prav počasi goré, prodajata po najnižej ceni.

P. & R. Seemann

(5)

v Ljubljani.

Wilhelmov

rimski, skušeni in pravi

flašter

zoper

rane, opeklino

in

ozeblino.

Ta flašter je od cesarja potrjen. Posebno dober je ta flašter pri globokih in razpetih ranah, pri bulah in bezgavkah, pri zastaranih in odprtih bulah na nogah, pri skelečih izpuštkih, pri črvu v prstu, pri bolnih in vnetih prsih, pri opeklinah, otiskah in ozeblinah, pri kurjih očesih, če iz nog teče itd.

Ena škatlica velja 40 kr. Pošljem zmirom po dve škatli za 1 gl. z zavitek vred.

Ta flašter izdelujem le jaz (5)

Franz Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Na prodaj pa ga ima tudi

Peter Lasnik v Ljubljani.

Prsne in pljučne bolezni

naj bodo kakoršne koli, ozdravi najgotovjeje po zdravniškem ukazu pripravljeni v Avstro-Ogerski, v Nemčiji, Franciji, Angliji, Španiji, Rumuniji, Holandiji in Portugalski varovani

Wilhelmov

snežniški alop iz zelišč

Ta sok je posebno dober pri bolečinah na vratu in prsih, hripi, hripavosti, kašlju in náhodu. Mnogi se imajo le temu soku za mirno spanje zahvaliti.

Ta sok je tudi za zdrave dober pri meglenem in slabem vremenu, da se ne prehladí.

Zavoljo svojega prijetnega okusa je dober za otroke, potreben pa vsem, ki so na pljučih bolni. Potreben je tudi pevcem in govornikom zoper hripavost.

Oni p. n. kupci, ki želé pravi snežniški alop iz zelišč, kterega izdelujem že od leta 1855, naj zahtevajo izrekoma

Wilhelmov snežniški alop iz zelišč.

Pri vsaki flašci je tiskan navod, kako naj se rabi.

Ena zapечатena izvorna flaša velja 1 gl. 25 kr., ter jih ima na prodaj zmirom frišne

Franz Wilhelm,

lekar v Neunkirchen pri Dunaju.

Za zavitek se računi 20 kr. (5)

Pravi Wilhelmov snežniški alop iz zelišč imajo na prodaj na Kranjskem samo:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Postojni: Anton Leban, lekar; v Kranji: Karel Savnik, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Novem mestu: Dom Rizzoli lekar.

P. n. občinstvo naj zahteva izrekoma Wilhelmov snežniški alop iz zelišč, ker tega le jaz izdelujem; neki Julius Bittner izdeluje tudi nekak snežniški alop iz zelišč, pa tistega ni treba vzeti, ker je le po mojem ponarejen, pa ni tako dober.